

ოვერი

რედაქცია:
ნიულომის ქუჩა, 21.

ტფალისა.
გაზეთის დასაბამლად
და განცხადებითა დასაბამლად
უნდა მომართონ რედაქციის და წერა-კითხვა
გამართ. საზოგადოების კანცლარიას
ფასა განცხადებისა:
ჩვეულებრივი სტატიები პირველ გვერდზე
16 კაპ., მეოთხედზე—8 კაპ.

„ივერი“ ტელეფონი № 227

„ივერი“ ტელეფონი № 227

გაზეთის ღირსი:

თვე	მან. კ.	თვე	მან. კ.
12	10	6	6
11	9 50	5	5 50
10	8 75	4	4 75
9	8	3	3 50
8	7 25	2	2 75
7	6 50	1	1 50

კალენდრით—ერთი შუარი.

ქენინა ნინო ხინოსის ასული შარვაშიძისა, ქს. მარიამ იოსების ასული შარვაშიძისა, ქს. ეკატერინე ალექსანდრის ასული ფულაქიძისა და მარიამ ალექსანდრის ასული შვილიძისა გულთაღის მწუხარებით აუწყებენ რა ნათესაეთა და ნათესაობა გარდაცვალებას პირველი შვილისა, მეორე მეთულისა და უკანასკნელი მისისა

თავ ნიკოლოზ ალექსანდრის შარვაშიძისას
20 აგვისტოს, სთხოვენ მოპოვებენ გვიმის დასაკრძალად სოფლის ხოვლეს 24 აგვისტოს, დილის 10 საათზე.
(2—160—1)

პირველ სექტემბრიდან წლის დაძლევაზე გაზ. „ივერია“ ჰქონს 4 მან. 75 კაპ.

ქართული თეატრი

ქართულის თეატრის ამხანაგობის გამეფება აბითი საყოველთაოდ ახადდება, რომ იგი დამდეგ სეზონისათვის 1897-ის ყველა სეზონის მიუხედავად, რომელიც მოსურვებენ ქართულ თეატრში სამსახურს. მსურველთა შეუძლიანთ მიმართონ გამეფების წევრს პაპლე შიშინს ყოველ დღე ტელისის სათავად-ანაურა ბანკში.

ამხანაგობის გამეფება აგრეთვე სთხოვს ყველას, ვისაც უკორიგინალური, გადმოკეთებული, ანუ გადმოთარგმნილი პიესები აქვს, თავისის პირობებით წარმოადგინოს ამავე აღრესით.
(10—5.—2)

რედაქციისაგან

გაცნობებთ იმ ხელის-მომწერელთ, რომელთაც შინაშნ პირველ ინსერტიდან მიუღიეს წლით

ფელეტონი

„შუაშავალი“

ამხანაგობა თუ მოთავაზო და?

ამ უკანასკნელს ხანს ბევრი ლაბარაკი გამოიწვიო ჩვენს საზოგადოებაში ალბე-მიკელის საქმედ და ერთი უპირველესი მიზეზი ამ მიქამ-მოთქმის იყო ქართველთა საბუნებრივად ამხანაგობის „შუაშავალი“ დაარსება ტფილისში. მართალია, ეს ამხანაგობა 1892 წლიდან იყო პირველად დაწყებული, მაგრამ, რადან პრაქტიკულ მოქმედება არ იყო შემდგარი და თვითონ ვერას ჰყვებოდნენ, არც სადმე ჩამო-ჩემი ის-სილა ჩვენს საზოგადოებაში. ბოლოს, როგორც იყო ეშველა და 1897 წლის 5 მარტიდან დაიწყო მან ნა-მდვილი მოქმედება, ე. ი., დაარსა ქ. ტფილისში მაღაზიები და შეუდგა თავისის დანიშნულების აღსრულებას, — მიჰყენენ აუარებელი ცრუ-პენტელა მგაღანავები და მორათეს ათასგვარი მსჯელობა კრძოლ „შუაშავალისა“ და საზოგადოდ ქართველ

უნდა შემოიტანოს კიდევ 3 მან. 33 კაპ.

ახალი ამბავი

კავკასიის შთავრ-მართებელმა მიიღო სამხედრო სამინისტროსაგან მოწვევა იმის შესახებ, რომ ხელმწიფე იმპერატორმა წარსული ივლისის 19 დღეს იწვეა მინიჭოს კავკასიის შთავრ-მართებელს დროებითი უფლება, ვიდრე საქანმდებლო წეს-რეგით გადათავსებულ იქნება აწარსებული წესი ზაქათალის ოლქის მცხოვრებელთა ბრალდებულების შესახებ, რომ მან გადასცეს ადგილობრივ სახალხო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეების საშარათლის საქმეთა წარმოების წესდების 1283 მუხლის ახალი რედაქცია და აგრეთვე 1874 წლის ზაქათალის ოლქის მართვა-გამართლის შესახებ დებულების შესაფერის მუხლების შეცვლის პროექტი.

შესასვლელი გზაზენი ბტფილისის სახელსრა სასწავლებელში დაიწყება სექტემბრის პირველ რიცხვში. სამსავე განყოფილებაში ქართულსა, რუსულსა და სომხურს სულ სამოც დაათი ადგილია, შესე-

რკივლები-ათვის. ორივესა მსურთ, რასაკვირველია, ერთი და იგივე-დებო, ხოლო იმ განსხვავებით, რომ პირველმა მათგანმა მონათლა იგი „დებო და სასოფადგარდ“ და უკანასკნელმა „დებო და ცენტრალურად“.

ესლა ვიკითხოთ, რა საჭიროა ამხალი რამ დებო, მთავარი იქნება იგი თუ სასოფადგარო, როდესაც უკვე არსებობს ქართველთა საიდუმლო-მო ამხანაგობა „შუაშავალი“ ამის პასუხად, თუ დამერწმუნებით, ერთს სიტყვასაც ვერსად ვერ აღმოაჩენთ ბნის ნადიკრელის ფელეტონებში და ვერ აღმოაჩენთ მხოლოდ მისთვის, რომ იგი მრავალი და ვრცელი ფელეტონები მისი იყო და მხოლოდ თავიდან ბოლო-მო იგივე წესდება დარჩენილი „შუაშავალი“ ამხანაგობისა, ხოლო მისდა შესაფერად განმარტებულ დასამტკიცებლად ამისა ჩვენ ავიღებთ იყარ უმოწარესს საგანს, რომელსაც არის დამყარებული მიელი ფილოსოფია ბნის ნადიკრელისა თვისის მქველის ცნობები და რომელიც მათ თავისის ინიციატივად მიანიით.

1, ყოველსავე საგანს, რაც ჩვენ-

ლის სურვილი-კი ორომცა კაცმა განაცხადა.

როგორც შევიტყუთ, დ. ხონის შემანხველ-გამსხვებულ ამხანაგობის წესდება ფინანსთა მინისტრს უკვე დაუშტკიცებია.

როგორც სომხური გავრებები იუწყებიან, 14 სექტემბერს ემიიანი-ში მირონს მოპხარ შეგ.

ჩვენმა მკითხველებმა უკვე იცინა, რომ უმაღლესის ბრძანებით სომხების სამხედრო-საეკლესიო სკოლები საერო განათლების სამინისტროს ხელში გადავიდა. უმაღლესის ბრძანების თანახმად, სამინისტროს გადაეცემა ამ სკოლების სამოსწავლო ნაწილი, ხოლო შემოსავალ-გასავალის და სხვა ყოველგვარი საქმე სამხედროების ხელშივე რჩება, რისთვისაც მრევლის მიერ არჩეულის კანდიდატად შესდგება კომიტეტი, რომელიც ვალდებული იქნება იზრუნოს სკოლისა და მასწავლებლების შენახვისათვის. მასწავლებლის ამორჩევა და ჯამაგირის დანიშვნა კომიტეტის საქმეა, ხოლო სამსწავლო უწყებამ უნდა დაამტკიცოს როგორც მასწავლებელი, აგრეთვე სკოლის ხარჯთ-აღირსება. სამოსწავლო მთავრობაზევა დამოკიდებული ყველა საგნის პროგრამის შედგენა, სწავლა რუსულს ენაზედ იქნება, გარდა საღმრთო წერილის და სომხურის ენისა. სკოლების დაარსება სასულიერო წოდებაზე დამოკიდებული სამოსწავლო მთავრობის ნება-ბოლი. სწავლის ავ-კარგიანობის მეთვალყურეობა მხოლოდ სამოსწავლო მთავრობას აქვს მიმეზებული.

20 აგვისტოს ტფილისში ჩათვის არის საჭირო, პირდაპირ მეტარხნების ხელიდან უნდა გიბარებდეთ და რაც ჩვენ გავგანჩია, პირდაპირ იმით უნდა ვუგზავნიდეთ. ყოჩაღ, ბიჟო! გამოიქონო!.. თქვენ წარმოიდგინეთ, რომ სწორედ ამითი იწყება „შუაშავალი“ ს ამხანაგობის წესდება და მხოლოდ იგი შეადგენს იმის საგანს.

1, „ამხანაგობასა აქვს საგანა გაუჩინოს ბაზარი მწუბოვებელ და შემუშუბუბის ხარჯი მომხმარებელთ (მეცველთ), ე. ი., იქნას ნაწილი „შუაშავალი“ მწუბოვებელთა და მომხმარებელთა შორის“.

რას ჰნიშნავს ეს? ნუთუ ამის გასაგებად საჭიროა ნადიკვარი ანუ ნადიკრის ძველი ეკალი? აი რას ნიშნავს: „შუაშავალი“ უნდა გაუჩინოს ბაზარი მწუბოვებელს და მწუბოვებელთა, როგორც მოგვხსენებათ, ორნიართა: ერთი ის, რომელიც მოპყავს ყოველივე პირველ სახით (ჩხ ხერომე ვილქ) და მეორე, რომელიც მას შეიშუშავებს. მასწავლებელს „შუაშავალი“ ამხანაგობამ უნდა გაუჩინოს ბაზარი ერთის მხრივ ჩვენს ხალხს, რომელსაც ქარბად მოგაოვება: დღინო, პური, სიმინდი, ქერი, ფეტვი, თამბაქო, ხილეული,

მოვიდნენ ექიმთა საერთაშორისო კონგრესის წევრნი: ლოპოლდ გორ-შმერგო, ოტო კუზნიცი, იოსებ მისუ, ემილიანოვი („გორან-ოტოლ“-ში ჩამოხდნენ) ბერლინის სამეფო თვალის ავადყოფობის სამეურნალოს ექიმი გორგ ლუბტიტი, პროფესორი რუდოლფ ბასსენგე, პროფ. კარლოს დელე, ალბერტ იანსელი, პროფ. ალფრედ გოდშეიდი, ოტო კალიშერი, პავ. იაკობი და ალბერტ როზენბერგი („ლოდონში“ ჩამოხდნენ).

19 აგვისტოს ჩამოვიდნენ: ავუსტ მარტი, პროფ. ე. ვ. სტროგანოვი, დ რი მელიკონისა დიმ. მოლოკოვი, სვევა მარკოვი, ბოლგარის ქვეშევრდომი გლანცი, საფრანგეთის ქვეშევრდომი მარკ ტრენელი, ლუი მორის-ლორენი, ლაურ ლაკრონიკი (სამხედრო ექიმი), არან დიორი, რენე ფოგელი, შვეიცარიის ქვეშევრდომი ვესტელ დერინტი, იპოკრატ ვერშერი, ვასტარ ბიარნე, ჰენრიხ ლორი, პავ. შიბერ, ალ. მორბენი, პავ. პეტე, ელუარ გვიდრეიხი („ლორანში“ ჩამოხდნენ).

როგორც გვატკობნივენ, ქუთაისში ამ ფაზად ორი საცოდავი კეტუდგან შემოლილი ადამიანი თურმე ქუჩა-ქუჩა დიარება და პატრონი არაივინა ჰყავთ. თავისის საზარელ გარცნობით იგინი ყველას სიბრალულს იწვევენ, მაგრამ ისეთი გულ შემატკივარი არაივინა გამოუჩნდათ, რომ სადმე შემოლითა გამოშნის მისცეს ბინა და მუდამ დღე ამ საცოდავს სანახაობას თვლით არ უყურებო. ორიგინი ქართველები არიან თურმე და კარგი იქნება, რომ ქუთათურმა ქართველობამ მარც მიპატიოს ამ გა-

ბოსტნეული, ხე-ტყე, აბრეშუმი, მატყლი, ყველი, ერბო, საკლავი და სხვა-და-სხვა და მეორეს მხრივ მეტარხნების, რომელთაც მოგაოვებათ ყოველ გვარი მანქანები, იარაღი, შუშეული, რკინეული, აბრაშუშეული, მატყლეული, ბამბეული და სხვა-და-სხვა. ამასთანავე მან („შუაშავალი“) უნდა შეუსტუტოს ხარჯი (მეცველეთ) მომხმარებელთა და ეს მომხმარებელი ხომ ორნიართა: ერთის, რომელიც ჰქილავლობს თავისის ქარხნებში შემსუშუშებულად ჩვენს ნამოქმედარს და მეორე ჩვენ, რომელსაც გვეტრებება ქარხნებში შემსუშუშებული საგნები.

ამ გვარად, ერთს შემთხვევაში რომ მწუბოვებელი ვართ, მეორე შემთხვევაში მომხმარებელი ვართ-დივართ, როგორც ჩვენ, აგრეთვე მეტარხნები და ორსავე ამ მხარის ორსავე შემთხვევაში ხელს უნდა უწყობდეს „შუაშავალი“ ამხანაგობა. მოკლედ რომ მოგვკრათ, როგორც თვით წესდებაშია გამოყოფილი და რომელიც იმით არა მსურთ რომ შევიწინო, ეს ამხანაგობა უნდა იყოს ნაწილი „შუაშავალი“ მწარმოებელთა და მმართველთა შორის, მან

რემონტს ყურადღება, თუ სხვა არა-
ვინ აქცევს ყურადღებას.

როგორც „ტფილ. ფურ.“ იუ-
წყება მიწა-მოქმედების და სახელ-
მწიფო მამულების მინისტრის რწმუ-
ნულთა კავსიაში ბანი მედვედევო
დანიშნულ იქნება კავსიის მთა-
ვარ-მართებლის საბჭოს წევრად.

„ტფ. ფურ.“ გორის მარზის
სოფ. ხცისიდან სწერენ: „გუმინ“,
19 აგვისტოს, შუადღისას, დავცენ
ავაზაკები მთელს მარზისში ცნობილს
მემატულეს თამა კონსტანტინეს ძე
ციციშვილის სახლს. ავაზაკები თა-
თრები იყვნენ, რიკციით შვიდნი.
თავით-ფხვანდ შეიარაღებულნი. მი-
უხაზოდენ თუ არა სახლს, უკუ-
ბად შეცვიდნენ სადგომში, თოპში
დაიჭირეს ციციშვილი, წააქციეს,
მოუჭირეს ხელები და დაუწყეს ფუ-
ლის თხინვა. თავ. ციციშვილი უთ-
სრია ნუ მოკლავი, არ გავიძლიან-
ღებთ და ის სახლი, როგორც გინ-
დით, გადახრჩოვით. მარზი ავაზაკე-
ბმა დახეუტეს, რაც რამ ძვირფასი
იყო, თავ. ციციშვილის ცოლის ძა-
რად წააჭრეს ხელიდან სამაჯურად,
ბეჭდები და სემდეგ არხიანად
წავიდნენ. ავაზაკების მუყარობას და
გამოძიებას უკვე შეუდგნენ.“

გან. „კავკას.-ს შემდეგ შე-
მარწმუნებლს ამბავს სწერენ ქუ-
თაისის მარზის სოფ. გვაშტიბოდის
,,12 აგვისტოს, საღამოს ასე 8 სა-
თზედ, თავ. ლორთქიფანიძის გაუ-
ნათებელ სახლიდან გაიძმა ყვირი-
ლი იმის ქალების, რომელიც შეე-
ლი ის იხვეწებოდა. ქაღის ყვირლ-
ზედ დიღანს არაინ გამოხდა, თუ-
მეცა იქვე ახლო თავ. ლორთქიფანი-
ძის ნათესავებს სცხოვრობდნენ. ბო-
ლოს გამოხდა კაცები სახლით
ხელში, შევიდნენ თავისი ოთახ
ში და დანიშნეს თავიღი დაჩეხილი,
სისხლის მორგეში, როგორც გეტყუ-
ბა, მკვლეელი ფანჯრიდან შემტარა-
ლი, დაღუპილი თავიღი და იმვე ფან-
ჯრიდან გადასულია, რასაც ფხვის
კვლი მიწოვობს. მკვლელობა ხელ-
ში ცულოთ ჩაუდენია. თავ. ლორთქი-

ფანიძე ჯერ ისევ ცოცხალი იყო,
აზიარეს კიდევ, მაგრამ მკვლელი
მინიცი არ დადასტოვა. „არა ღიის
ამხედ ლაბარაქი“, სთქვა თურმე
ინან. ეკვი იმის შვილს თავ. აღკე-
სანდრეზელ შეიტანეს, რომელიც
დააპატიმრეს კიდევ. თავ. აღკე-
სანდრეზელმა, 19 წლის კაცია და
განათლება არსად მიუღია, ამბობენ,
რომ თავ. ლორთქიფანიძის ოჯახში
მუდამ უთანხმოება იყო ხოლმოვო“.

დ. ხონა. კვირას, სამს აგვის-
ტოს, ხონის წმ. გიორგის ეკლეს-
იაში ჰგალობდა აქაურ ახალგაზრ-
დათაგან შემადგირ გუნდი ბნ ქორი-
ძესაგან ნორტებელ დაწყობილ სექ-
ტორს სავალოზულებს და ბნ ბენა-
შვილის „ვინ არა ენატრიდეს“. გა-
ზომამ მშვენივრად ჩაიარა. ხალხი
დიდებ კმაყოფილი დარჩა. ამავე დღეს
ინტერნა-პოლიკოვნიკ ბნ ზაფ-
რეივის და აქაურის მარზის ბრატუ-
ლის ბნ ტატიშვილის თანადსწერე-
ბით და სემინარიის მასწავლებლის
ა. პეტროვის თავმჯდომარეობით
ამორჩულ იქნა ხონის სასწავლე
ოპტიმის წევრები. 1-ლ ნაწილის წევ-
რად ამორჩულ იქნა თავ. გ. ს.
წულუკიძე და იმის მოადგილე მ.
ს. ლიძენი; მეორე ნაწილის წევრად
თავ. ქ. ლორთქიფანიძე და მთა-
ვალე თ. გ. გ. ქუთათელაძე, მესა-
მეოთხედინი და მოადგილე მ. ბ.
ლორთქიფანიძე. შემდეგ ამორჩიეს ყო-
ველ სოფლიდან ვეტერები და კრე-
ბა დახმაროვდა. „მთათიდან სამმა-
ფთამდის აქეთ ძლიერი წვიმა იყო.
ყურბენი დიდ ხანა ფერი ეცვალა
და თითქმის მწიფეა კიდევ.“

სოფ. სამაქო, (სენჯის მარზი).
გაგო ციციკიძემ, რომელიც იანში
მეუღლეს, შენიშნა, რომ
მეზავრი მილილი სოფ. ონტაფო-
სკენ. იფიქრა, ესენი ქურდები უნდა
იყვნენ, ჩამოიღეს სოფ. სამაქოში
უთხრა ექვს ახალგაზრდა ქმეწი-
ლეებს, რომელნიც სისარულით შეი-
არადნენ და წაიჭიდნენ სიდარჯოდ.
და შეიქნა თუ არა შუაღობი, და-
რავაზედა შენიშნეს სამი მეზავრი, ერ-
თი ცხენზედ მჯდომად და ორი-კი

ქვეითი, რომელთაც ერთი ხარი მო-
ჰყავდათ. მოუხმოვდნენ დარაჯებს,
წამოხტნენ ესენი, გადადგომნენ წი-
შესხადნენ „ვინ ხართ, განერქო-
თო“. იმათ პასუხის მაგიერ რვეო-
ლურის სროლა დაიწყეს და ისე და-
ქაჰსერენ, რომ იმათი კვალიც ვერა-
ვინ ვერ იპოვა, მხოლოდ ერთი ხა-
რი დარჩათ, რომელიც მამასახლისის
წარუდგინეს. გაიგო თუ არა ხვეის-
თავა ალ. ბ. ამ ქურდები ვერ
დაიჭირეს, თითონ წაიღეს სა-
დაარაჯოდ. ამ დროს გამოიარა ერ-
თმა სასწავლმა გლეხმა, რომელსაც
კოლ. შვილი მიჰყავდა თურმე ახა-
ნოში. ეს ჩვენი გმირი წ. ნ. გადაე-
ლბა და მიიპაბ: განერქოლი გლე-
ხიც განერქო; ბ. ნ. ამ ჯერ ბილე-
თი მოსახოვდა თურმე და ბოლოს
განათავისუფლა. რა ბილეთსა სთხო-
ვდა ნეტავ? ნუ თუ ხვეისთავმა არ
ჟუნდა იცოდეს, რომ სოფელგუნ-
თიათნი სოფელში სისარულით
არაფიართი ბილეთი და მოწმობა არა
სქირათ?!

სოფ. ნაკესხევი, (ქუთაისის
მარზი). აქეთ კარგი ამინდები იყო,
მაგრამ აგვისტოს დასაწყისში ძლიერი
და სასტიკი ქარები დაიქირა მოსა-
გვლის ძლიე კარეს მოველოდით სი-
მინისასაც და ღვინისაც; მაგრამ
ამ სასტიკი ქარების სიმინდის გვერ-
დები მთლად მოაოხრა. ახლად აღო-
რთიშებულის სიმინდის ღეროები
დაამტკირა და ყურბენი სულ ერთი-
ანად ძირს ჩამოყარა. რაც შერ-
ჩა ვაუბეს ყურბენი, ძლიერი
კარგია და აღრცე დაშლიდა, ასე
რომ ორთა-ორად მაკურბენი დაეყ-
ნეს. საზოგადოდ ღვინო წრე-
ული ბლომად მრავა და ფისა
ძალიან დაიწყო. უფრო მეტი ზოა-
ნი მოუღვედა ყვირილის მარჯვენა
ნაპირზედ მყოფთ, აჯაბეთში
აღლა-აღლა სოფლიდან სიმინდის
საზოგადოებრივი. რაც კიბს დააკო-
ლი ის ძირში შესარულა.

ქარმა უფრო ს. ნავენახევი დაზა-
რადა. ამ სოფლის ცხოვრების სახ-
არის სიმინდი და ხუ-ტე, რომელ-
თაც დღეს ღვინო გაქირებები ასადებენ
ახლო მდებარე ქ. ქუთაისში. გაუ-
-

რებით-მეჭი იმიტომ ვამბობ, რომ
გზები არ ვარა. ძლიერ გაფუჭებუ-
ლია ეგრე წოდებული სისარო-
ვა, რომელიც აერთებს ჩხარსა და
სიმინდის საზოგადოებას ქ. ქუთა-
ისთან. მ. შ. შიშინან მოქმედებელი
ქ. ქუთაისისის სამიწის სისარულითა,
ნამეტნავე ზამთარში, როდესაც მე-
დაღუსთ ღამესაც გაუქმდებდა მი-
მოსვლა. სირცხელი კია იდგომო-
რების მოავრობისათვის, რომ ამ ვა-
რემოებს ყურადღებას არ აქცევენ.

დაბატ სოფელი

(მიწერილი ამბები)

სოფ. სურამი, (გურია). ამ მაკარ-
დნელს და მაქვერებს სოფელმაიწ-
გო, როგორც არას წაგრა-სოფელს
მოსწავლე მთაინა სურამი, არა სხუ-
მთად ათაუბს ფესს განაგებებს სა-
მათად, თავანი ეკვლეობენას და თაქი-
თისგან რაღაც სოფლს ევლან დასარსეს.
ქვე და ამ მხრად პარის სოფლებს, თუ
არ სწავლობს, უფას მინან წამო-
მება. სულ რაღაც ათი წელიწადი იქნე-
ბა, რაც ქვემო-სურამის ერთ-ქალასინა
სასწავლეობა დასრულდა და ამ მდარე
ხნის განაგებულობა სავსად მიჰყუ-
ნა მან ნათლად წყვედათ მოგვლს
ანა-მარეს და აქურდ საზოგადო ცხო-
ვრებას ელფერა უეჯავს. 70 წელწაღამ-
ამ სასტიკი ქარების სიმინდის გვერ-
დები მთლად მოაოხრა. ახლად აღო-
რთიშებულის სიმინდის ღეროები
დაამტკირა და ყურბენი სულ ერთი-
ანად ძირს ჩამოყარა. რაც შერ-
ჩა ვაუბეს ყურბენი, ძლიერი
კარგია და აღრცე დაშლიდა, ასე
რომ ორთა-ორად მაკურბენი დაეყ-
ნეს. საზოგადოდ ღვინო წრე-
ული ბლომად მრავა და ფისა
ძალიან დაიწყო. უფრო მეტი ზოა-
ნი მოუღვედა ყვირილის მარჯვენა
ნაპირზედ მყოფთ, აჯაბეთში
აღლა-აღლა სოფლიდან სიმინდის
საზოგადოებრივი. რაც კიბს დააკო-
ლი ის ძირში შესარულა.

ამ სოფლას ზამთრა შაბუბი, ესაღ
უფრო მადიდ სასწავლეობაში გუნს-
ანაგაგებულებია, უფრო დაუბრუნდნენ
თავის აქმნაგვლს სოფლას, რომელ-
საც დიდის თანაგზმობათა და მსრუწ-
ველობით „უგრობანს და სტადლობს
იმის საგეთს. სოფლის ერთგულ სამ-
სურეს გაურდა ეს მთის ნორმა ინტე-
დაეყენა სსჯ სასოფლო კეთილდუ-
ბისათვისაც დადაც ქსრდობს. მტ-
თანად, ამ წელს მან დაარსა სოფლ-
სთან წაგრა-სოფლა, ნებართვა გამო-
თხოვა მთავრობასაგან და შესაგებაში,
ამ წელსაც განსრესა ქვეს გამსესე-
ხე-შესწავლე ამსწავლობის დასაწყისს
და თხოვნა უფრო გეგეგანს სამანსტ-
როში დასამტკიცებულად. ამ დღემდე

აარსეს თე სიმინდის მდარსას, რომ-
დასი ყოველ-წოდებელი შემოსავალი მოს-
მარტება საერთო სასოფლო სურამო-
ვაში, უფროცა გენაბულებას საქმეს.
წესდეს ქვემო-სურამის სოფლამ შეიძინა
ორი ფრადი თაქადგებულა გულ-შეს-
ტევაინ: მასწავლეულად მელაიტონ აკ-
რამიშვიდა, განის სასტიკთა სემ-
ნანარმა კურს. შესწავლეულია, ამავე სო-
ფლის ზამთრში, და მთავრ სხატკო-
მარტრეული ორავა და კ. რამიშვიდაკ
ეს ორსიგენა ამდენად სამადინა პარან
რამ მათ სკლამ სოფლას კეთილად მო-
მაგადა მოაქალ.

მაგრამ ქვემო-სურამი სურამის სა-
ზოგადოების მოსოფად ერთი მესამედა
და ორი მესამედა შუას და სოფლს სურე-
ბა აქამდასაც თათქმის მოქვეყნება
სოფლსაგან განათავისებდა. სსჯ და-
სსჯ მსწავლას გამო ამ სოფლებს ვერ
მიღავს მონაწილეობა ქვემო-სურამის
თან სოფლის დაფუძნებაში და თაქი-
თისგან რაღაც სოფლს ევლან დასარსეს.
მთათად, თავანი ეკვლეობენას და თაქი-
თისგან რაღაც სოფლს ევლან დასარსეს.
ქვე და ამ მხრად პარის სოფლებს, თუ
არ სწავლობს, უფას მინან წამო-
მება. სულ რაღაც ათი წელიწადი იქნე-
ბა, რაც ქვემო-სურამის ერთ-ქალასინა
სასწავლეობა დასრულდა და ამ მდარე
ხნის განაგებულობა სავსად მიჰყუ-
ნა მან ნათლად წყვედათ მოგვლს
ანა-მარეს და აქურდ საზოგადო ცხო-
ვრებას ელფერა უეჯავს. 70 წელწაღამ-
ამ სასტიკი ქარების სიმინდის გვერ-
დები მთლად მოაოხრა. ახლად აღო-
რთიშებულის სიმინდის ღეროები
დაამტკირა და ყურბენი სულ ერთი-
ანად ძირს ჩამოყარა. რაც შერ-
ჩა ვაუბეს ყურბენი, ძლიერი
კარგია და აღრცე დაშლიდა, ასე
რომ ორთა-ორად მაკურბენი დაეყ-
ნეს. საზოგადოდ ღვინო წრე-
ული ბლომად მრავა და ფისა
ძალიან დაიწყო. უფრო მეტი ზოა-
ნი მოუღვედა ყვირილის მარჯვენა
ნაპირზედ მყოფთ, აჯაბეთში
აღლა-აღლა სოფლიდან სიმინდის
საზოგადოებრივი. რაც კიბს დააკო-
ლი ის ძირში შესარულა.

ამ სოფლას ზამთრა შაბუბი, ესაღ
უფრო მადიდ სასწავლეობაში გუნს-
ანაგაგებულებია, უფრო დაუბრუნდნენ
თავის აქმნაგვლს სოფლას, რომელ-
საც დიდის თანაგზმობათა და მსრუწ-
ველობით „უგრობანს და სტადლობს
იმის საგეთს. სოფლის ერთგულ სამ-
სურეს გაურდა ეს მთის ნორმა ინტე-
დაეყენა სსჯ სასოფლო კეთილდუ-
ბისათვისაც დადაც ქსრდობს. მტ-
თანად, ამ წელს მან დაარსა სოფლ-
სთან წაგრა-სოფლა, ნებართვა გამო-
თხოვა მთავრობასაგან და შესაგებაში,
ამ წელსაც განსრესა ქვეს გამსესე-
ხე-შესწავლე ამსწავლობის დასაწყისს
და თხოვნა უფრო გეგეგანს სამანსტ-
როში დასამტკიცებულად. ამ დღემდე

უნდა გაავიწყოს ყველა, ვინც იოდე-
სმე ყოფილა და არის გახიზნული
შეპარბოდელთა და მმარბოდელთა შუა.
ნათუ გხელც ცხადარ არის თქვენ-
ეთი, ბნა ნადაკვრელო, რომ პი-
რადარი მექარხნების ხელიდან უნ-
და ვიპარებდეთ ყოველსაგან იმის, რაც
ჩვენ გვეკრებება, და პირდაპირ იმით
ვუჯანყდით, რაც ჩვენ მოგვეკარ-
ებებოა!

2, ამ გვარის (სასოფლოგარო ანუ
მთავარი) დეგოში უნდა იყიდებოდეს
ყოველივე ღარე. ჩვენ არ ვიცით
რა არის ეს „ღარგი“, ანუ რისთვის
დასკრებოა ამგვარის სიტყვების გა-
მოქმედა, მხოლოდ აი რას ამბობს
„შუამავალი“-ს ამხანაგობის წყდებმა
ამის შესახებ:

„2, ამ აზრით ამხანაგობა ყოფილი
და ჰყოლია ა) ყოველ საგანს ა და-
გლო ბ) გარ მამებისას, როგორც
მაგალიდებ ღვინოს, ჰურს, სიმინდს, ჭმრს,
ფეტქს, მატყლს, აბრეშუმს, თამბაქოს, ზე-
თსა და ერბოს, ყველს, ხუტებს, ხოლოველს
და სხვა და ბ) ყოველსავე ა და ბ) მთ-
ნას რუსეთის და სხვა ქვეყნებში-
ნას, როგორც მაგალიდებ: ყოველ გვარ
მანქანებს (მაშინებს), იარაღებს, დაარსებებს
და სამუშაოს, რინეულს, აბრეშუმებს,
მატყლულს, ბამბუკს, შუშურს, საცე-
ველს სახლისას, ყოველსავე ნივთს, რაც-კი

ყოველდღიურ საჭიროებას შეადგენს ჩვენს
ცხოვრებაში.“

ალბი ვიცო ამის შემდეგ, რომელ-
ის „ღარგები“, რომლისთვისაც
შეუთხნას ბნს ნადაკვრელს თავისი
თვალ გადაუწვდნელიც სტროლებში
ჩვენ იქ ვერა აღმოვიკითხებთ-რა,
გარდა იმ ღარგებისა, რაც
უკვე ბევრად იმაზედ უფინ
ესე ნათლად და გარკვევით ჩამოთ-
ვლილი იყო „შუამავალი“-ს ამხანა-
გობის წესდებში.

თი მთელი იმითი ტუცია-შამალი,
მთელი იმითი საბუთები, თუ რისთვის
გამოიგონეს ახალი სასოფლოგარო
ანუ ცენტრალურების დგობს დაარსება
და როგორც ჰყვოდეთ, უკვე არხე-
ბობს ასეთი დეგო „შუამავლისა“,
სწორედ ამავე საშუალებით გამოიწ-
ვეული.

ენახოთ სხვა, მისდევს თუ არა
ყველა ამას „შუამავალი“-ს ამხანაგობა
საკმაოდ: ჰყიდულობს პირდაპირ
მწარმოებლის ხელიდან თუ არა?
მწარმოებლის იგი ერთის რომელიმე
„ღარგით“, თუ ბევრისა — „ღარგე-
ბით“? დღემდე ამხანაგობა ჰყიდუ-
ლობს პირდაპირ აღვლობდნენ მწარ-
მოებელთაგან: ყველსა და ერბოს,
ზეთის და სანებს, არყებსა და სს-

მელებს, თამბაქოსა და პაპაროტებს,
ხმელს ხილს, ღობს, ღვინოს ფოთ-
ოლს, ბოსტნეულს და სხვადასხვა
საგნებს: ლობრებს, ცოცხლებს... და
გამოწერილი აქვს რუსეთიდან და
საზღვარ-გარეთიდან, სარდინები და
კოსტრები ყოველ გვარს, მაკარო-
ნები, ზეთები, ფქვილები, სპიჩა,
მლაგო, არყები და სსხელები, ესენ-
ი ერთი, ყელატრები და სხვანი... აქვს
ცენტრედე შეკეთებლი ავგლომობრე
მწარმოებელთათვის, როგორც ჩვენ
ვიცით, ათასის ფუთობით კარტო-
ფლი, კომპოსტო, ჰარხალი, მუხუ-
ცი, ხახვი, ღობობი, სტაფილი და
სხვადა სხვა ხილეული.

დღეს „შუამავლის“ მალაზიაში იყო-
დება 240 სხვადა სხვა ხსელწოდ-
ების საგანი და ამას ყოველ-დღეობით
ენატრება ახალ-ახალი „ღარგები“. მა-
გალიდებ, ამ რამდენსავე ვიპაროში,
როგორც შეკრეტეთ, გამოართული
იქნება შუამავლის მალაზიაში ერთი
პარტია განყოფილებას განსაკუთრე-
ბით ფესსამტკიცებლისათვის; ამ თვის
დასოფელდე გათავებელი ოფისი
აგრეთვე შეკრეტება ერთის ახალის
თვალის მალაზიის, სადაც ვაინსება
საყაბო თავისის მიუცილებელ სა-

ბაკლოთი და რძის ნაკეთობის გან-
ყოფილებით. მაშასადამე, სხნას თუ
არა ამ მკობლის მავალითობიდანაცა,
რომ ეს ახლოდა დაარსებულ ამხანა-
გობა სცილიობს საქმიოთა განახორ-
ციელობის თვისი წესდება?

რაც შეეხება წესდების უფლებობა,
იგი იმდენად ვრცელია, რომ, წარ-
მოიდგინეთ, თვით ბნ ეკლიან ნა-
დვიკრესაცი-კი ვერ მოუხერხებია,
ერთი რამ ისეთი „ახალი სტატიკობრი-
შეგნანა თავისი ვრცელს ფელტო-
ნებში, რომელიც ადრევე იყო ყო-
ფილიყოს აღნიშნული „შუამავლის“
წესდებით, და ეს ხომ იმის თავე-
დება, რომ თუ რიგისამებრ წარ-
იბრა საქმე, მას წესდების თანხმად
(მთა. 7) ექნებათ თვისი დროზედ
თავისი საკუთარი ქარხნები, სავაჭრო
კანტორები, ბიუროები, საგენტო-
ები, სასწავლებლები, სოფლის დეკრები,
სარდაფები და სხვანი და ყველაფერი
თავისი საკუთარი რწმუნებულნი,
სხვადა-სხვა სატიკალისტნი, აგენტე-
ბი და სხვადა-სხვა.

უკუყოფი იმის უკუიგნენ და უსა-
ყვედურებენ ამხანაგობას, რომ მან
ერთმაშად პირველზედ არ გამოიწე-
რა ყოველივე სავანი პირველისავე

ხელიდან, ვერ დამართა ყველა-ქა-
ლამ დაბას და სოფელში თავისი
განყოფილებანი, ვერ იყოლა პირ-
ველზედ სხვადა-სხვა სატიკალისტნი
და წარმომადგენელნი ყველა ბირე-
ხელო, აღნიშნული თანხმადებთან,
რომ ამ მხრე იგინი დიდად შემე-
ღარნი უნდა ბინადნებოდნენ: ყო-
ველივე საქმე პირველში ჯერ
მხოლოდ იმდებდა, მერე იზრ-
დებდა და ბოლოს შედის ნაწილად
სისრულეში. ჩვენ ამ მცენებს მიუ-
დევთ, როდენ არსად ჩვენს ღარბს
ქართვლობაში არ გვეგულება მი-
ლიანები და მილიანები. ჩვენ დაე-
ბადეთ ეს საქმე და ახლო კიდევ ვე-
ცდებით, რომ გავზარდოთ გერო-
ვანად.

ამითი ჩვენ გვიწოდდა განვეყარება
კომუნიკალისათვის, რომ ის დეგო,
რომელიცა მსურთ ახლად დაარსდნენ
ნადეკრელობა ეკლესიას, უკვე არხე-
ბობს და ვისაცა მსურს, შეუძლიან
მემოვიდეს ამხანაგობა. შემოსვლა ამ-
ხანაგობა და საზოგადოებამ სულ უბ-
რალოდ სასწავლ: შემობრძობი ერთ-
რად ერთ თუმანს ფულს და შეიქ-
მნება სრული ამხანაგი, ხოლო ვისცა
არ მოუწდება ხელი რომ ერთ გე-

დასეს და შერტუბულის ძალით ერთი სსხარო სკოლა გაემართა, მაგრამ დანაშაულებრივ „მოთავენი“ და მალე ჩვეულებას უწიდას სურათად. მე თვით მატქის სკოლაში წარბაზი დათმობას სკოლის ერთ მოკლე განბრუნებულ და ნაშრომს მისამართ-სა-სურათებს მრავალი ამ მაილა მოსაწოდებელი მატქის სკოლაში, თორემ მკერდა დასაწყისი.

სეთი საქმიანობის გაცნობისთვის არ უნდა იყოს? თუ გაცნობის არს, ლეონის რად არ ემსახურა? ერთადერთი სასიამოლო ნაშრომი გაცნობის სკოლაში არაა წარმოდგენილი, თანდათან რწმუნებდნენ, რომ დამატებით უნდა მოგვინახოთ და წაგვინახოთ გვერდ-სურათებს შეურაცხველი და ამით ერთ-ერთიდან სასურველი რაღაცადასა დასაწყისი. გვერდ-სურათები გულუხვად მასწავლებლობით დასაწყისი გახუტულ მომენტებს და მუქად უფროსს სასიამოლო მაქსიმალ და შეინახავს. 8 აქტიურობა სურათებს სასიამოლოებს მთელს ურთიანობას არაფერი დასაწყისად განხორციელდა მისი შედეგად ასეთი ერთიანობის ამ მართკ სკოლის სასიამოლოებს, ანაჟად მოვლას ცხადობის აკარგავენდასიამოლოებს, განსწავლულს უფროსს ახსნა-საგანს და რამდენიმე განხორციელდა თანხმობის განხორციელდა. ჩვენის მასწავლებლის უფროსი ბანად მოხდა რომ თავის დაპირებას შეასრულებდეს და ამ საქმიანობის დასრულების შემდეგ სკოლის სურათებს დასრულებული ვართ, საქმიანობებს და ეს უბნები გულუხვად დასაწყისობის მიყვარდ გაცნავს.

ნარკვევა

(ერთნაღვანეობიდან)

შავის ზღვის ნაპირების დასახლებების შესახებ ავტორი რამდენიმე წელიწადი ადგილობრივად თუ რუსეთის განხორციელებს მუდამ დიდი ლაპარაკია. მრავალი წერილი დაბეჭდილი რუსულად და ქართულს თურნაღვანეობის შემდეგ იმის შესახებ, თუ რა უფრო მოსახერხებელია თუ მხარე რუსებით იქნება დასახლებული, რო-

რად წარმოადგინოს ერთი თემანი, მის შემდგომი წერილი წერილი შემოტანდა, მხოლოდ სამი თვეში ეს უსათულოდ არაა შეწყვიტოს ერთ თემად. დამწერებელს, ეს ისეთი პირობებია, რომ ყველა შემდგომელსაც შეუძლია დასრულებს ამ დიდ მნიშვნელოვან საქმიანობას დასაწყისად. სწორად ეს იყო იმის მიზეზი, რომ ამხანაგობა ამ ეს მცირედი ფული დანახვა საწყობი გარდასახდება: მას მსურდა, რომ მთელს საქართველოს მოსახლეობას ეს საქმე სესხის, წოდების და სარწმუნოების განყოფილება; მას მსურდა, რომ ამავე წესების პირობებით ყველა კუთხე კუნძულებში დადგინონ თავისი განყოფილებები და ამ შემთხვევაში ჩვენს მიზანს შეუძლებლობა ხალხს დასჯილება რამ არ მისცემოდა. მოგვსენებთ, დარტაქი ხალხი ვართ და ყველას არ შეგვიძლია ხუთისა და ათის თემების გამოღობა, ძალიან გულთაქ რომ გვწოდდეს, და ერთი თემანი-კი ყველა ჩვენგანს შეეძლება და არც თუ გაჭირვებას რასმე მოვლავს იმ ფულის გამოღობა. სქმეც სწორად მაშინ არის ნამდვილი საზოგადოება, როდესაც თითქმის ყველა მისი მო-

ვლითაც, როგორც წარსულ წელთაშემდგომი ყველას ნათლად დაინახავს, ადგილობრივი ჰავა ვერ აუტანიათ და ვერც ადგილობრივს კულტურას მშენებლობენ, თუ ქართულებით, რომლებიც პავსაც შემეხუტვნი არიან და კულტურაში შეთვლილი არიან აქვთ. მრავალი აზრი გამოითქვა ერთისა და მეორის სისარგებლოდაც, მაგრამ დღემდის არ იქნა, გარდაწვევით არა ითქვამს, თუმცა მთავრობის მიერ პირველი აზრი უფრო მოხერხებულად მტკიცდება. ამ რამდენიმე ხნის წინად ვინაა? აკადემიკოსი კლდე დანიშნული ერთი წერილი ამ საგნის შესახებ ბანის ბუტრიკინისა, რომელიც ამტკიცებს, რომ შავის ზღვის პირი რუსებით უნდა დასახლებდეს, რადგანაც იგი იმათი სისხლით მორწყულია, რუსეთის ბირდი ფული დაგროვდა შავის ზღვის პირად მცხოვრებთა დამორჩილებაც. მერე ვინ ამბობს უფრო, რომ რუსებს იგი არ დამორჩილებინათ, იქსისილი არ დიდებულა? ერთიც დამტკიცებდა მართალია, მაგრამ საოცარია მხოლოდ წმინდულება, რომლითაც წერილის ავტორი ქართველობა იქ მოსახლეობას შეუძლებლობა სცნობს. აი, რასა სწერს იგი:

„მგრელებს და ამერებს სოსოფისა ოლქში საყვარესო ადგილებს დასაწყისად, დასაწყისად, აქ გარეშადლობას და უნაღობას აუქმდებენ, ადგილებს, დასაწყისად და სხვა.“

თითქმის მერცხოს და იმერელს მხოლოდ ყანალობა შეეძლოს და სხვა არაფერი, მხოლოდ გარყვნილობის მიმდევარი იყოს და უკეთესი საქმის დაქვრია არ შეეძლოს ამ რიგად ხომ ბუტრიკინის აზრით, მეგრელები და იმერლები თავისი სიყვარული ნიადაგულად დასაყენებელი არა იქნებოდნენ და მთავრობის ამართვის ერთს დღეს ციმბირისაკენ უნდა ეკრა თავი. მაგრამ არა! მთავრობა არაბო იყო ასე თუ იქნებოდა დასახლებულს ტრს, იგი, პირიქით, ყოველთვის ერთგულ ხალხად სთვლის მათ და ისიც კარგად იცის, თუ იმერული სამდენად შრომის მოკლები, ადგილობრივების მუშაა. ვინა ამის დამამტკიცებელი არ არის ის გა-

ნაწილად და არა მაშინ, როდესაც მხოლოდ ფულის პატარაების ხელში იქნებოდა იგი ჩაპარდლი. თუმცა უნდა ვთქვათ ამასთანავე, რომ არც დიდის ფულის შემომტანთ ძლიერა არ დაიპყრობენ ამ წესებით, უფრო მოინდომებენ, რომ საქმე უფრო სისწრაფით წარმართებოდეს და ფულის მხრივ მას ფეხი და შიში არა ჰქონდეს. დღესაც პავს ამხანაგობას, რამდენად მე ვუწერე, მეგრეთი თუმცა წერილი, თუმცა საწყობი წილი დაწყებულია მხოლოდ ერთი თემანი.

ჩვენის აზრით ეს ისეთი დაწყებულება, რომ ამას ჩვენის სრული თანაგრძობის მეტე არა ექირება: ვაცქარამ უფრო მიუძღობთ ამ თანხას, გავაძლიეროთ საქმე და მეორე თითონ მიღწევს იმ დამგობარობამდე, რომელიც სანტრალია ყოველის ჩვენთავისთვის, ყოველის პარტიისთვის ქართველობისთვის, მაგრამ მაგარიტი არ არის, რომ ჩვენ იმ თავით ერთი სენი გვეყვინს და ამ სენის თავიდან ცილება დღემდე ვერ მოგვხერხებია. ქვეყნიერობა წინ მიდის, იცვლის ყველა ძველს ნებსა და

რემოცა, რომ იმერეთის ერი, უაღვილობის გამო შევიწროებული, მარინცა საბავალითი მხარობის ირწევთუ ადგილობრივი მამული არა ჰყოფნის, სხვაგან მიდის, ხელხელ მოსამსახურებო და პატრიონურად-კსხოვრობს? ვინა ეს ვისთვისის სკეპტიკა? მაშ რა საბუთი ჰქონდა ბანბუტრიკინს, რომ ასეთი დანაქრებული დასკვნა გამოეყვინა და ვადაპტირთ გამოსთვისა: მხოლოდ დღემდის დაწვინის, ეს ყანაბრის თავშესაზრებელი ადგილები... რასაკვირველია, იმისათვის, რომ დამტკიცებულა, თუ რამდენად უსამართლო იქნებოდა, რომ მთავრობას იქ ადგილობრივი ტრანი დასახლებინა. მტრის-მეტე დასახლებული გამოყვინებია ამ სისარამ-კეთი გემბობთ, მოწოდებენ სხვანაც. აი, მავალითად „სევერნი კავკასია“ რასა სწერს ბუტრიკინის წერილის შესახებ:

„როგორც გამოდის, მეგრელები და ამერელები თუმცა ოფიციალურად რუსეთის ქვეშევრდობის ანაზ, მუინც მათთან ერთად ერთნაირი უფლებები არა აქვთ და ვადაც მარბოთი უფლებების ანაზ; აქვთ მართლად ვერა რამ უწინად, მაგრამ რა? ასინა, როგორც მტრები... განსჯდენ უნდა დანახვა. ერთის სიტყვით, ასეთი დამახად, რომელსაც კენი ახსნენ ვერ გაუგებენ...“

რასაკვირველია, ჩვენ ამას არ გამოგონებ, რომ მეგრელები ჩახსოვანდეგელოვანებს და მლორელებს, კი, უნდა უფრო; ჩვენ მხოლოდ გკუსენ ამ ერთი შორის თანსწორი უფლებების განხორციელებას; ასეთი, თუ შავის ზღვის სამხრეთის აქმეს დასახლებული, სულ სხვა სავითაა: აქ ის ვინ უნდა ვიკვთვალისმთა, ვის უფრო მეტ უფლებას აქვს, აწევედ ის, ვინ უფრო გამოსადეგე აქმეს, ვინ უფრო მაგაფრად აქ დასახლებას და სხვა. მაგაფრად, მეგრელები კარგესავე ახსენდა და ისევე შეუძლებელია ანაზ უმადულობა, როგორც წინადა რუსეთის სამხრეთის კავკასიის მაგაფრად აქ იქნის უნდა დამახად, რომ აქ ჩამოსახლდნენ და სხვა.

ხასიათს, გაიყარა ყველამ ძველი კონი და ჩვენც, არ იქნა, არა გვეშეგელა-რა; რაც ვიყავით ოთხი ათასის წლის წინად, იგივე ვართ ამ მხრივ დღესაც. სად არის, რომ ერთმა მეორეს ძმურად ხელი გაუწოდოს და ხელი-ხელი ჩაიღებულენ ერთად შეხედნენ ყოველს ჰორს და ლხინს? მოძმის გაქირვება, მისი შეუწყება ჩვენს ლხინად მიგანია, მისი ბედნიერება, მისი სიკეთე—ლახვარაობით გვესობა გულში. არ ვიცო, თუ ქართველის გარდა ვინმე სხვა მოკვანდა ამ ამისთანა შინაში და ცინებასახლი-კაცი სახლი-კაცს ყანას ეცილებდნენ; ერთი სცემდა მეორეს, მე-კი მეცირობოდა!“

ვინ არიან მეგრე ჩვენში ამ მცენების მიმდევრნი? წარმოიდგინეთ, ესრედ წოდებული ჩვენი იტალიელები! ყოველდღე შური, მტრობა და ვაცინებალობა ამით მის და უღებლობი. ანკი სხვა რა ჰქნან, როდესაც არავითარის საქმიანობის, არავითარის შრომის წინა, არავითარი კაცი-კაცი მაშინ მიუჩივებია დღემდის მათთვის. კი არ გვეგონოა აქედან, რომ იმას ლაპარაკში თავხედ გადახატეს ვინმე? წამოაგდებს

ამ საგნის შესახებ ჩვენს გავხვასაც მრავალჯერ გამოუთქვამს თავისი აზრი, მაგრამ ბევრი იქნება სხვა თვალით უყურებდა საქმეს და ვინამილოდომ მოგვიღობა. აი, ესეც რუსეთის ორგანის აზრი. ვინა ყოველი გონიერი ადამიანი და საღისლოგიური პატრონი ამასვე არ იტყვის? მაგრამ საქმეც ის არის, რომ წინადაც მტრულის თვლით საქმის დაკვირვება ხშირად ამ მაღიანისლოგიის იქცევა-კი დარ ამოგინებს ხოლმე, სადაც მის უფრო მეტი დავალი უნდა ჰქონდეს დათმობა...“

რუსეთი

მომავლს წელს ოდესაში რუსეთში ტენიკურ განათლების მოვლას ერთა კრება მოხდება. შემდეგი საქმიანობები და საკომერციო განათლების საერთაშორისო მე-V კრება პეტერბურგში მოხდება. კრებასთანვე ერთად გამართული იქნება ოფიციალური სამეურნეო მინისტრის კანცელარიის დირექტორი ლ. კ. ლევედღეი სახელმწიფო კონგრესის ზოგადი პროვიციული სამმართველოთა სარევიზიო დაწყება.

პეტერბურგის სახანო ქარხნებისათვის სპარსეთის სელჩოის თავისის მთავრობის მინდობილების თანახმად რამდენიმე პრეტულ-ძირიან გემი შეუკეთეთ. გემები კასპიის ზღვაში იგლიან.

ფრანგ-რუსთა დღესასწაულითა სსსოგორად ამ ეპიოდ აზრად თუარბე აქვთ ფული შემტრობინ, რომ ბრძანება ძველი ამართონ „მშვიდობიანობის“ სახელზე იმ ადგილს, სადაც ახლა პოვნიდენტის ფორის ჩამოყვლის დროს დროებით ძველი იყო ამართული. ეს ძველი ნევის პრასპექტის და მიხეილის პირის კუთხეში იქნება დადგმული. პეტერბურგს საზოგადოდ ბევრი არა აქვს ძველები და, ექვი არ არის, სამომავლოდ იქნება დასეთის ძველის დღესასწაულების მგვაზროსა (საფრანკეთის პრეზიდენტის) და იმ პოლიტიკის სახსოვარად, რომელი-

ერთს ადღს ენას და მორჩა: ვინდა ცათა ქვეშე და ქვეყნიერობას ზედა იმისთანა დროებითი, ქვეყნის და ერისათვის მრავალური და გულშემატკივარი? და ოდეს მადგება საქმე საქმეზე, მაშინ ის ჩინი-კედლოლობის, ედგება ოფიც-კარბის, რომ გამოსძვნოს ისეთი რამ ხრიკი, რომ შესძლოს და, არა თუ თავი დაიძვეს რუსეთის საქმიდან, არამედ ამაღლდეს კიდევ წინადაც მძინახეთა თვლში. ვინც პატროსანი ქართველია, ყველა ჩაეწერება სასოვდგარო დემონიო, მაშინგან ბნი ნადიკრელი და ჩვენც პრეტონ თანამდინდომი ამ წინადადებისა, მოვახსენებთ მას პასუხად: „შეუძლებლობა ამხანაგობა იგივე სასოვდგარო“ დემონი. და, მაშინსადემე, რატომ თვით ბანი ნადიკრელი არ ეწერება დღემდე ამ ამხანაგობაში.

რითი იმართლებს ის თავის, რომ ის დღემდე ამხანაგი არ არის „შეუძლებლობის“ იმითი, რომ ამ ამხანაგობას ჰქვინა „აღმე-მიტყეობის“ შემთავალი? და მისას იქ უნდა ეწერება „სასოვდგარო დემონი“. რე თუ სოვდგარობა და აღმე-მიტყეობა ანუ ვაქრობა ერთი და იგივეა: „სოვ-

დასი რუსეთი და მისი მოკავშირე საფრანკეთი დღეს ადგიათ, ამბობს „ნოკლე ვინებია.“

რუსეთის რჩინის გზათა წარმომადგენლების კრებას, რომელიც მ სექტემბრის მოხდება პეტერბურგში და რომელიც საზოგადოება გარდასახდება განსახილველოდ იქნება მიწვეული, შხ სხვა და-სხვა საგანი წარედგინება.

უცხოეთი

ნივლინი. 10 ავგისტოს ლონდონში სხვა და სხვა ქვეყნის ანარქისტებს, რომელნიც ამ ქალაქში სცხობებენ, საჯარო კრება ჰქონდათ. ანარქისტებმა ნება-რთვა აიღეს პოლიციისაგან და შედგენ ისე მოახდინეს კრება. პოლიციამ სრულად საწინააღმდეგო არ დაინახა ასეთი კრება და ნება მისცა იმის გამოართვა, მხოლოდ იმ პირობით, რომ უწყსობა და არეულობა რამ არ მოახდინოთ-რათა. საერთოდ ინგლისის მთავრობა ანარქისტებს მეთად მგვაზრდად გატყობს და იმისა წინააღმდეგ არავითარს საშუალებებს არა ჰმხმარებს. კიდევ იმითი აიხსენება ანარქისტები, რომ ანარქისტები ყველა სახელმწიფოებრივად, სადაც სასტიკად სდევნიან, ლონდონში მიიანდა იქ თავისუფლად სცხოვრობენ. ზემოხსენებულ კრებას, როგორც ვახებთ იგივეჭიან, ხალხი ნაკლებად დაესწრო თორემ. მათ შორის ანარქისტობა ნახებობი იქნებოდა და, დანარჩენი სერიო საცქერად შევირილიყვნენ. სიტყვები მხოლოდ ინგლისელ ანარქისტებს წარმოსატყვის, ისინი თუმცა-კი კონტრეტ არ დასძირის თორემ. ანარქისტების მტრად მართებულად ეტყობა თავი და კრება მშვიდობიანად დასრულდა.

ამას წინად ვუწოდით, რომ ინგლისში მაშინდის მკვეთებულ ქარხნებში მომუშავენი შეთქმულება მოახდინეს და მუშობაზედ ხელი აიღეს. მას აქვე თითქმის თვეზედ შეტია და მუშები არაბო თუ არ დაწინარდნენ, არამედ შეთქმულება უფ-

და. სპარსულს ენაზედ პნიშავს სა-ქონლს (TOBAGI, „სოვად ქარდან“, „სოვად ოვანი“, სოვად შედანი—პნიშავს დადები-მიტყეობს (ვაქრობას) „სოვადვარი“—აღმე-მიტყეობს (ვაქროს). რად უნებებია, რომ უსათულოდ სპარსულად იყოს მოინადადული ეს ამხანაგობა და არა ქართულად? მისთვის რომ ევლოდნენ შეშვადეს უსაყვედურის, თუ რატომ „შეუძლებლობა“ ამხანაგობაში არ ეწეუთბო. იმისთვის არ ვუწერებთ, უსასუხებს მაშინ ის სითამამითა და კიდინერებით, რომ ჩვენს სხნა და შევლა, რომ უფებარი მაღამო ჩვენის ერისა ეგ „შეუძლებლობა“-კი არ არის, სასოვდგარო დემონია და ამავე მიზეზით შეუძლებლობა, რასაკვირველია, დაუშლის სხვებსაც „შეუძლებლობა“ მონაწილეობის მიღება და მონადირის ხალხთავისის „სასოვდგარო დემონია“-ს, რომ მით ნამდვილ ჩვენებურად, ნამდვილ ქართველურად ხელი შეუშლის უკვე ჩართბულს „სასოვდგარო ანუ საარბიტრულს“ შეუძლებლობას ამხანაგობას და ემერც თავისი განახორციელოს.

ერთი მოწილეთაგანი სააღმ-მიტყეობა ამხანაგობის „შეუძლებლობა“.

რო ძლიერდება და მეტს მომხრებ... საპოლიციო. აქამდე 45,000 მუ...

ლილი, ქრისტიანობა კოლუმბი, კონდრატ... კორა, დილაკრა, დილა მამა, ფლობერი...

ოსმალეთი. ოსმალეთიდან სწე... რენ გზეთებს: აჭრავლიაში, შავი...

შუა ტანისა: ლორდი, ბიონსელიდი, დიკენსი, გილ... სტონი, სტივარტ მელი, როსტრი, სი...

დაბადას ტანისა: ბალზაგი, გეთოვიანი, კონტი, მერსონი... ნაპოლინი, ნელსონი, ტიერი, ვილბელ...

განამალობაში. ფულის მიგრაცია მიგა... ნდით ორ ახალხედას. ამაი მიგრაცია...

გ. ბურბულაჟი. * წინე კეთილშობილებსებერ გადავეითი.

უნდა ჰქონდეს შესაფერი მომზადებ... და სწავლა. სასწავლო სკოლის კურს შედ...

გ. ბურბულაჟი. * წინე კეთილშობილებსებერ გადავეითი.

შეიდი მანეთი, ყმაწვილს დილა-ს... დამის მიგება სტანეი ჩაი, ანუ რძე...

Advertisement for 'Цветочный О-де-Колонь' perfume. Includes an image of a bottle and text in Russian and Georgian.

გამაგვირდი

(სერბის დედოფლის ნატალიას) რაც განდ სახე აუოს სიგოცხლე...

შინაღ-გაზთიანიდან

(ამაგვირბილი ამაზე) ერთს იმდისსელს მერსოს გვარად ეწო...

შადღას ტანისა:

კარლილი, კრომელი, დარნი, დილა... შელი, ლიკონი, შტერ დიდი, ვალტერ...

განსხვავებანი

წინამძღვრანთ-გარის სსსოფლო... სამეურნეო სსსწავლებლიანგან

წინამძღვრანთ-გარის სსსოფლო

პირველ სექტემბრიდან პირველ... ოქტომბრამდე ამ წლის წინამ...

წინამძღვრანთ-გარის სსსოფლო

წინამძღვრანთ-გარის სსსოფლო... წინამძღვრანთ-გარის სსსოფლო...

წყალ-წინის კომისიისგან

დაარსდა წყალ-წინის მძობის საშუალებით... სკოლა, ოზურგეთის მარაში (გურიაში),...

წინამძღვრანთ-გარის სსსოფლო

წინამძღვრანთ-გარის სსსოფლო... წინამძღვრანთ-გარის სსსოფლო...

წინამძღვრანთ-გარის სსსოფლო

წინამძღვრანთ-გარის სსსოფლო... წინამძღვრანთ-გარის სსსოფლო...